

ják, azután kezükkel kicsavarják. Az elhasznált vizet a sekrestyének külön víztartójába kell önteniök, vagy ha az nincs, a tűzbe. De feltétlenül meg van tiltva, hogy a vízvezetékbe öntsék.

E művelet után a többi fehéreneművel együtt kimosathatjuk most már ezeket is. De sokkal tiszteletteljesebb dolog, ha az egyházi fehéreneműt egészen különválasztjuk a többitől, sőt a mosás napjáig is külön fiókban vagy ládában gyűjtjük össze. Sohasem fordíthatunk elég gondot a szent áldozat szolgálatára és az egyházi fehérenemű tisztaságára. E tekintetben megdicsérhetem a Szeretet-leányait: sohasem találtam még náluk e pontban kivetni valót.

Ezek az előírások csakis a korpolarékra, a kehelykendőkre és pallákra vonatkoznak, nem pedig a vállkendőkre, albákra, oltárterítőkre, stb., amelyeket bárki is kimoshat.

Cazot Emil C. M. igazgató.

A japán kalapos.

(Az Echo-ból.)

Egyik japán kalapos beállít Foukuoka plebánusához azzal a kéréssel, hogy tudakolja meg, „híveitől”, hogyan készítik azok kalapjaikat. „Híveim... kalapjaikat...? csodálkozik a plebános úr. — Hiszen japánok azok s mint ilyenek, nem hordanak kalapot.”

A kalapos belátta, hogy itt semmit sem nyerhet; sarkon fordul tehát s beszenget a nővérekhez: „Nővérem — mondja, a kornett hullámos szárnyaira bámulva, — nem mondaná meg nekem, hogyan készítik kalapjukat?” — Costa nővért meglepi a kérdés. Csöpp kedve sincs ahhoz, hogy városuk eleganciájának fején kornettokat lásson, viszont megsérteni sem akarta ezt a szegény embert s azért röviden így válaszol: „Gombostűvel...” s azzal már be is zárta maga mögött az ajtót s a kalapos elmehetett az új tudományával.

Hálanyilatkozat.

Hálás szívvel mondunk köszönetet szent Lujza anyánk és boldog Labouré Katalin nővérünknek, hogy közbenjárásukra egy kedves nővérünk, kiről az orvosok már lemondtak, súlyos betegségéből felépült. Fokozza e csodás gyógyulás kedves pártfogóink iránti bizalmunkat!

Hitbuzgalmi lap. Megjelenik havonta, júl. - aug. kivételével. A kiadásért felel: Proiszl Angela tart. fön. Felelős szerkesztő: Áronffy Ferenc tart. ig. Nyomatott az „Irgalmasnővérek Házinyomdájában” Budapest. Felelős vezető: Laiszky Jenő.

Róma világosságában.

AZ ÁLLAM JOGA ÉS KÖTELESSÉGE A NEVELÉS TERÉN.

Az állami tekintély tartozik a családot és az egyént védelmezni és előmozdítani, a nélkül azonban, hogy megbénítaná vagy pótolná.

1. Az állam védje meg a család és az Egyház jogait és az ifjúság erkölcsi és vallásos nevelését.

2. Minden eszközzel mozdítsa elő az ifjúság oktatását és nevelését, amennyiben felkarolja az Egyház és a családok kezdeményezéseit, megkívánja a polgári és nemzeti kötelességek ismeretét és bizonyos fokát az értelmi, erkölcsi és fizikai művelődésnek.

Mindazonáltal világos, hogy az államnak a nevelési és oktatási irányításokban tiszteletben kell tartani az Egyház és a család veleszületett jogait és az igazságot. Megengedhetetlen és igazságtalan tehát az a monopólium, mely kényszerrel szorítaná rá a családokat, hogy állami iskolákba küldjék gyermekeiket.

Ezzel, persze, nem szűnik meg az államnak ama joga, hogy bizonyos államügyek helyes intézése szempontjából fenntartsa magának bizonyos hivatalok, főleg a katonaság előkészítésére szolgáló iskolák alapítását és irányítását...

Az állam feladata továbbá az úgynevezett polgári nevelés. Ez annyira széleskörű és sokoldalú, hogy szinte az állam egész munkáját felöleli. Amennyiben a közjóra irányul, az igazság szabályai szerint nem kerülhet ellentétbe az Egyház tanításával, mely ezen szabályoknak Istentől rendelt létrehozója.

Szűz Mária születése.

Főtisztelendő Souvay generális-atyától.

Az ő szent születése magasztos emléknapján írom e sorokat kedves nővéreimnek. Nem volna tehát illő dolog, hogy bármi más témáról írjak, mint e szép nap titkáról. *A te születésed, Isten szűzi Anyja* — így zeng az Egyház e nap liturgiájában — *az egész világra nézve örömet hirdetett.*

A jó Isten azt akarja, hogy minden bölcső felett öröm derengjen. Évenként megünneplik az egyes családtagok születésnapját. Régebben a fejedelmek — a Szentírás is emlékeztet rá — lakomákat rendeztek e napokon: nemzeti ünnep volt. Ma azonban az egész világ ünnepel, hiszen ki más e nap hőse, mint a világ Királynője. És kicsoda más adhatná át magát e napon a legtisztább örömnél, ha nem mi, az ő kiválasztott gyermekei.

De szálljunk vissza gondolatban abba az időbe, amikor immár — ide s tova húsz évszázaddal ezelőtt, — Annának és Joakimnak áldott gyermeke először látta meg a napvilágot. Mily lelki sötétségben volt akkor az egész világ! A jelentéktelen Palesztinát kivéve az egész világ barbár avagy elfinomult pogányságba volt merülve, mely szemérmellenül tárta elé nevetséges mitológiáját és zabolátlan erkölcstelenségét, s amelyet Szent Pál nem sokára apostoli bátorsággal bélyegez majd meg égő szavainak tüzes vasával.

Am a zsidóknál is, kicsoda nyomorúság! A magasabb körökben — ideszámítva a papi rendet is, — szaduceizmus felfogás uralkodik, mely tagadja a lélek létezését és a feltámadást. Szerintük tehát nincs másvilág és eszerint rendezik be életüket. Alább a farizeusok annyira kiszáritották a vallást, hogy végre is egyszerű, külsőséges rítus lett, amelyből sem a lélek, sem a lelkiismeret ki nem veszi részét. Mily kevesen vannak a jó „Izraeliták,” az igazak, akik Istent igazságban szolgálják, mint az ősz Símeon és Anna, a próféta-asszony! De türelem! Az éjnek is az a legsötétebb órája, mely a hajnalt előzi meg. Nemsokára fény sugar hasít bele a legsűrűbb sötétségbe s íme, megjött a hajnal legelső sugara. Ott fehérlik ama kis házacska fölött, amelyben az újszülött Immaculata nyugszik bölcsőjében.

A hajnalt említettem; ezt a kiváltságos órát, amelyben az úde, friss levegő harmatcseppeket hint a virágok kelyhébe, amely-

ben a világosság — hogy úgy mondjam — félenken végzi első kísérleteit; hirdeti a napot s úgy látszik, mintha ő hozná világra.

Vajjon tőlem ered-e ez a kedves hasonlat? Jól tudják, hogy nem. Liturgiánk szép nyelvezete ez s ama szavak folytatása, melyeket az előbb idéztem. *A te születésed, Isten szűzi Anyja, az egész világnak örömet hirdetett, mert belőled születik az igazság Napja, Krisztus, a mi Istenünk.* Magasztos hajnal ez! Egy új korszaknak, a Megváltásnak előjátéka.

Csodáljuk meg ebben is az isteni Gondviselés kifürkészhetetlen útjait s azt a mély alázatosságot, amelybe megváltásunk nagy művének előkészítését burkolja. Vajjon ez a kiválasztott gyermek nem a legszebb virágszál-e, mely valaha az emberiség törzséből nőtt ki? Keresztelő János bölcsője körül egyik csoda a másikat követte. Csodálkoztak is a rokonok és szomszédok és kérdezték: *Mi lesz ebből a gyermekből?* (Luk. 1, 66.) Itt azonban nincs semmi hasonló.

De ismerjük az Énekek-énekének lelkes üdvözlését: *Kicsoda ez, ki előző, mint a fölkelő hajnal?* (Én. én. 6, 9.) De azt is tudjuk, hogy ezt csak az Égek magasságában veszik tudomásul. A földön semmi sincs. Az Isten szent Anyjának születéséről senki sem vesz tudomást. Csend, homály, mondjuk ki: alázatosság fogadja és rejti el őt a tekintetek elől, úgy, amint egész életét is az alázatosság takarja be és halálában is az borul reá. Adhatta volna-e Üdvözítőnk nyilvánvalóbb bizonyítékát annak, mennyire becsüli és szereti az alázatosságot, minthogy abból készíti azt a királyi palástot, mely szent Anyjára borul?

Még más tanulságot is meríthetünk Szűz Mária születéséből. Az előbb vázoltam azt a rettenetes állapotot, amelybe az akkori világ sülyedt. Nos, éppen abban az időben határozta el magát Isten a cselekvésre. Azt mondhatnók, ez az ő politikája. Szent Vince is igen jól megértette ezt és figyelmeztetett rá, hogy — amikor az emberi eseményekben szinte kétségbeesítően felborul a helyzet, — a jó Isten akkor lép közbe. Mi következik ebből? Bátorság és bizalom tehát mindenkor, bármi történjék is körülötünk! Mennyien sóhajtoznak az idők rosszasága és bajai miatt! *Midőn pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjétek föl és emeljétek föl fejetekeket, mert közelget a ti váltásotok.* (Luk. 21, 28.)

Ezt a vigasztaló hírt adom tudtára e napon valamennyiüknek, de különösen azoknak, akik a ma reggeli szentmisében ifjú-

ságuk és életük áldozatát hozták meg Üdvözítőnknek és az ő szegényeinek az Anyaház szép kápolnájában vagy pedig a távoli kápolnában. De mindazoknak is, akik ezen a szép napon ünneplik a szentfogadalmuk által történt első följárásuk évfordulóját. Ők is hallották szívük mélyén az Úr szavát, aki a világ tágas mezejére mutatva, amelyen csalóka vegetáció takarja be a terméketlenség és pusztulás mélységét, azt kérdezi: *Kit küldjek? És ki megy el nekünk?* És buzgóságuk lelkesedésében, mely sohase lanyhuljon el, azt felelték a prófétával: *Ime én, küldj engem!* (Iz. 6, 8.) Áldott legyen ezért mindegyikük és termékeny legyen példájuk és nagylelkűségük. Nekik és valamennyiüknek teljes szívvel mondom tehát: *Emeljétek föl szemeiteket és lássátok a szántóföldeket; mert már fehérek az aratásra!* (Ján. 4, 35.) Bátorság tehát és bizalom!

A Tábor és Kálvária.

Főtisztelendő Cazot igazgató-atyától.

A Tábor hegyéről 1935 márc. 28.

A Tábor-hegy csúcsán állok. Ugyanazt a földet taposom, amelyen Jézus Krisztus járt. Tegnap érkeztem Názáretbe s azon a helyen mondtam el szentmisémet, amelyen az Ige testté lett. Ma reggel pedig Tábor hegyét másztam meg. Megmásztam, nem ez a helyes kifejezés; mert hiszen szerencsére autó hozott föl. A följárat ugyanis tizenöt kilométernyi út. A Szentírás azt mondja: *Jézus maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, ennek testvérét és fölívivé őket külön egy magas hegyre.* (Mt. 17, 1.)

Innét ugyanazt a vidéket láttam, amelyet Jézus is szemlél: a távolban Názáretet, amelynek csak alig néhány háza kivehető; ott vannak délen Naim és Gelboe hegyei; keleten, a dombokon túl Tibériás tava, ahová éppen menni készülök. Elragadó táj! De mit törődöm most a körülöttem levő természeti szépségekkel Mennyivel szebb a színében elváltozott Jézus! Szinte látni vélem őt dicsőségének teljes fényében Mózessel és Illéssel társalogni, míg tanítványai ijedségtől reszketve borulnak a földre. Amint fölkelve, ők nem láttak mást, igyekszem én is, hogy ne lássak mást, csak Jézust, Jézust egyedül. A Tábor hegye az Üdvözítő földi életét keresztező fényes villanások egyike volt, reánk nézve pedig a bensőséges öröm elragadtatásainak szimboluma, amit az

ember az Apostolokhoz hasonlóan időnkint élvez az isteni Mester szolgálatában. Boldog percek ezek! Nem is kell értük oly megszire elmennünk; csak felednünk kell a hegymászást (ami nem mindig autóval történik!). Most is mily jó itt a Tábor hegyén lenni, ahol Jézus színében elváltozott. És milyen jó Jézusnál lenni akkor is, amikor lelkünkben változik át. *Csarnokaidban egy nap többet ér egyéb napoknak ezrinél* (Zsolt. 83.) — mondotta Dávid.

Dies una, egy nap! Pedig nem is egy nap, csak egy pillanat; egy villanás. Hiába kiált fel Péter: *Uram, jó nekünk itt lennünk!* Nem, újból le kell szállnunk a mélybe; másképpen már itt a földön a mennyet, a mennyei boldogságot élveznők. S hová lenne akkor az érdem? Csak egy cikázó villanás ez; csak átmeleg s igen ritkán jelentkezik. A lélek egy-egy buzgó szentáldozásban, a szentfogadalmak napján, egy nehéz áldozat meghozatala árán élvezheti ezt, de csak mintegy futó verőfényét a mennyei örömeknek.

Másrésről az ilyen örömek a magányban, a tömegtől távol, mintegy a hegymászás fáradságainak jutalmaként jutnak osztályrészül a léleknek. De még a Tábor hegyén sem felejt el Jézus azt a reá váró másik hegyet: a Kálváriát. Mózessel és Illéssel erről beszél. Az a Tábor, amelyről nem szállnak le többé, az az Ég!...

Kívánom, hogy a jó Isten gyakran részesítse lelküket szent egyesülésének táborhegyi örömeiben; de ki kell azt érdemelni, törekvéssel és áldozattal.

Ezek a gondolatok foglalkoztatták lelkemet, mialatt a Tábor hegyéről visszatértem Názáretbe.

A Kálvária hegyéről, 1935 márc. 30.

Az ember Kálvária hegyén egy többé-kevésbé magas dombot képzel, amelyre hosszú út vezet fel. Pedig nem az; csupán egy kisebb emelkedésre boruló szikla ez. Pilátus palotájától csak egy negyedóra járásnyira volt. De Jézus kálvária-útja bizonyára több órába is beletelt a tömeg lármája és gúnyolódása közepett.

Amikor Jézus elhagyta Pilátus palotáját, ahol halálra ítélték, fölvette keresztjét és egy alig 100 méter hosszú kis utcán ment lefelé; Jézus itt esett el először. Húsz méterrel odább jobbra fordul az út; ennél a fordulatnál találkozott Jézus szent Anyjával.

Itt fordul be az út ama részére, mely egyenesen a Kálváriára vezet. Ez igazi keresztút! Ennek az útnak kezdetére helyezik a keresztút ötödik stációját, mert egészen jól érthető, hogy itt kényszeríthették a katonák Cyrenei Simont, hogy segítsen Jézusnak keresztjét vinni.

E meredek út végére feljutva, körülbelül 3-4 méter magas szikla előtt állunk, mely felül többé-kevésbé sík felületű. Egy-egy oldala nyolc méter lehet. Ezen a sziklán feszítették keresztre az Úr Jézust! Ott látni még a sziklába vájt lyukat is, amelybe a kereszt lábát erősítették. Tehát ott halt meg az édes Üdvözítő.

Szentmisét mondok a Szentséges Szűz Részvétének oltárán; azon a helyen, amelyen szent Fiának a keresztől levett véres tetemét ölébe fogadta. Jobbkéz felől van az a hely, amelyen Jézust a keresztre szögezték.

Kimondhatatlan meghatottság vesz rajtam erőt. Ott vagyok tehát, azon a helyen, ahol megfeszítették az Úr Jézust! Leborulok, hiszek, imádok, és könyörgök. Jó ideig így maradok, haza küldve a nővéreket, akik eljöttek, hogy szentmisémen résztvegyenek. Lelkem körüljár az egész földön; hiszen mindenütt vannak olyanok, akiket az Üdvözítő irgalmába szeretnék ajánlani. Lelkem uralkodó hangulata a bizalom. Szinte hallom Jézust: „Atyám, bocsáss meg nekik!” — És ismét, Szűzanyjára mutatva: „Íme a te Anyád.” — Látva ezt a sziklát, melyet Jézusunk vére öntözött és meggondolva azt, hogy érettünk ontotta drága szent véré, hogyan ne gyulladnék bizalomra! Itt, itt szeretett minket annyira, hogy odaadta magát érettünk. Hogyne emelkednék fel hozzá a szívem bizalomban és szeretetben!

A Kálváriát azonban nemcsak Jézus járta. Minden embernek meg van a maga kálváriája. Minden ember átmege földi életében a Getszemáni kerten és megjárja fájdalmas útját keresztel a vállán, amely alatt bizony, nem egyszer elbukik. De igen fontos, hogy fölkeljen és folytassa meredek útját.

Néhány lépésnyire a Kálvária sziklájától van a Szent-Sír; odahelyezték Jézus holttestét. Ott támadt fel halottaiból. Így lesz majd azokkal is, akik bátorsággal hordozzák keresztjüket. Az erőfeszítés kemény dolog; ez a felhágás. S a Szeretet-leánya törekedjék mind magasabbra feljutni az eszmény: Jézus Krisztus szentsége felé, kerüljön az bármi megerőltetésébe. Szenthivatásának első célja ez. Ha törekvése alábbhagy, ez már leszállás és

ki tudhatja, mily mélyre száll le. A Kálvária sziklájára nehezen kapaszkodhatunk fel, viszont a leszállás elég veszedelmes; csak úgy lehet, ha a korlátba fogódzunk. Éppily veszélyes dolog az is, ha valaki abban hagyja a fölfelé kapaszkodást az erény csúcsára s engedi, hogy a természet lefelé vonja. Veszedelemben van akkor minden.

Jó itt a Kálvárián Jézussal együtt lenni! Itt oly közel vagyunk az Éghez! Itt üssük fel sátrunkat! Innét gyorsan feljuthatunk, ha elhangzik a hívó szó.

Ilyféle gondolatok töltötték el szívemet és elmémet. De el kellett hagynom ezt a minden keresztény szívnek annyira kedves helyet és ismét leszállnom a Kálvária meredek hágóján. Visszatérőben olyféle érzelmek töltötték el lelkemet, mint azt az egész sereget, amelyről Szent Lukács azt mondja, hogy *együtt vala a jelenetnél, látván a történeteket, mellét verve tére vissza.* (Luk. 23, 48.)

A Társulat iskolájában. (Nagyontisztelendő Chaplain anyától.)

A Szeretet-leányainak érintkezése elüljáróival.

A felettes-elüljárókkal szemben.

Általános szabály az, hogy ne zavarjuk az elüljárókat mindenféle csekélységgel, hanem csak hasznos és fontos ügyekben forduljunk hozzájuk.

„Ne csupán azért menjünk főtisztelendő elüljáróinkhoz, hogy velünk foglalkozzanak — mondja Buchepot nővér. — Vannak nővérek, akik egész sereg dolgot elmesélnek, ami semmi másra nem jó, mint hogy tehetségeiket fitogtassák. Ne így tegyenek! Ha az elüljáró elé kerülhetnek, magyarázzák ki magukat röviden és egyszerűen. Igyekezzenek a velük való társalgást lelki hasznukra fordítani, mert mindenkor kegyelem az, ha tanácsaikat és áldásukat vehetjük.”

A főtisztelendő elüljárók ideje igen értékes, hiszen oly sok társházat és lelket kell kormányozniok. „Készítsék már előre el lelkükben, amit mondani akarnak — folytatja Buchepot nővér. — Kérjék ki azután engedélyeiket és feleljenek a hozzájuk intézett kérdésekre.” — Jó, ha egy kis cédulára följegyzik a pontokat s azt tartásuk kézben, nehogy elfelejtsenek valami hasznos vagy fontos dolgot. Így elkerülhetik azt is, hogy másodszer vagy har-

madszor is zavarják elüljáróikat. Nővéreinkkel szemben is a szeretetet gyakoroljuk, mert hiszen sokan vagyunk és mindannyiunknak ugyanazok a szükségleteink és jogaink.

Mindenkor szokásban volt a Társulatban, hogy szürke kötenyt vegyünk akkor, ha felettes-elüljáróink előtt megjelenünk; akár hivattak, akár pedig magunk kértük, hogy beszélhessünk velük. A tiszteletnek és gyermeki alárendeltségnek kifejezése ez.

Mialatt az előszobában várakozunk, kerülünk minden szükségtelen társalgást. Ha hosszas a várakozás, ne mutassunk se nyugtalanságot, sem pedig türelmetlenséget, mintha ezzel időnket vesztegetnők el. Az igaz, hogy sürget a munkánk, de mit nyernünk azzal, ha bosszúsak és heveskedők vagyunk?...

Egy szentéletű püspök jött egyszer egyik nővérházunkba, hogy megbérmálja a gyermekeket. Pontosan abban az időben érkezett, amikorra megbeszélték, de egy előre nem látott ok miatt mégis kénytelen volt egy teljes órát várakoznia a társalgóban. A főnöknő természetesen nagy zavarban volt és alázatos mentegődzéssel járult a püspök úr elé. „Nos, jó! — válaszolja a kiváló főpap teljes nyugalommal és vidámsággal. — Minthogy a jó Isten azt kívánja most tőlünk, hogy várjunk, ... hát várunk.” — S oly jó hangulatban töltött el egy órát a társalgóban, mintha semmi más dolga nem lett volna. Jó lecke ez a Szeretet alázatos leányainak, akik bizonyára kevésbé vannak igénybevéve, mint egy püspök!

Ha — miközben az elüljárók szobájában időzünk, — egy nálunknál idősebb vagy fontosabb tisztséget betöltő nővér lépne be, ajánljuk meg neki, hogy azonnal visszavonulunk s átengedjük helyünket; és pedig vidám szívéllyel tegyük ezt s ne mutassunk elégedetlenséget. Ha felszólít, hogy ott maradjunk, tegyük meg egyszerűséggel; de ne feledjük, hogy nagy tapintatlanság volna részünkről kíváncsian odahallgatnunk, a társalgásba beleszólnunk s még rosszabb dolog volna, ha a hallottakról mások előtt is beszélénk.

„Amit az elüljárók egy nővérnek külön mondanak, az szent dolog — mondja Buchepot nővér, — és nem szabad róla beszélni. Igen fontos dolog valamely társulatban, hogy az elüljárók legkisebb szavát is tiszteletben tartsák és a hit szellemében vegyék. Éppúgy ne vitatkozzanak a fölött, vajjon többé-kevésbé hasznos-e valamely tőlük kapott tanács. Egyedül maguknak őriz-

zék azt meg úgy, mintha Istentől vették volna.” — Így tett a Szentséges Szűz is, aki *megőrzi vala mindezen dolgokat, szívében forgatván* (Luk. 2, 19.), mint valami drága kincset.

„És ha egy nővér ezt kérdezné tőlünk, — folytatja Buchepot nővér — volt-e az elüljáróknál?... Nem beszéltek a mi házunkról is?... — nyugodtan válaszolhatják: „Én lelkiismeretem szerint beszéltem és nem is tudom már, hogy mit mondtak nekem.”

Gyermeki gyengédség.

Amennyiben szent kötelességünk, hogy bármi körülmény között elkerüljük mindazt, ami zavart és kellemetlenséget okozhat főtiszt. elüljáróinknak, arra is nagyon kell ügyelnünk, hogy rokonaink részéről se érzék őket ilyesmik. Igyekezzünk lebeszélni rokonainkat minden olyféle kérésről, amely utazásra, látogatásra, áthelyezésre vonatkozik s amely kérés vagy arra kényszerítené az elüljárókat, hogy megtagadják a kérést vagy pedig hogy — a Társulat helyes működésének és szenthivatásunk jó szellemének kárára — inkább a nővér gyengédségének, mint a rokonok tolkodásának engedjenek. Szent Vince igazi leányai, a kötelesség leányai, a Társulatot mint édesanyjukat gyengéden szerető leányai meg tudják értetni családjukkal, hogy ők elüljáróik kezében vannak. Azok maguk ítélik meg szükségleteiket és idegeinek kérése nélkül is gondoskodnak róluk.

Stolberg nővért, magyarországi Szent Erzsébetnek méltó leszármazottját — amikor elérte az a súlyos betegség, mely harminchárom éves korában elragadta az élők sorából, — igen fájdalmasan érintette, hogy családja különösebb ápolást kíván számára. „Fődolog az, — mondotta — hogy ne zaklassátok emiatt főtisztelendő elüljáróinkat!... Azt hiszitek, semmi fontosabb dolguk nincs, mint hogy velem foglalkozzanak!” — Szegény édesanyja így válaszolt: „De hiszen beszéltem generális-anyáddal. Ő is azt tartja, hogy inkább ápoljunk, semhogy meghalni hagyjunk. Meg is engedte, hogy délvidékre vigyelek el. Mihelyt jobban lész, visszajöhetsz ide, dolgozni... — Jó generális-anyánk persze nem mondhat nem-et — feleli erélyesen a nővér. — Ez az én dolgom!” — Nem is engedett mindaddig, amíg a főtisztelendő elüljáróktól határozott parancsot nem kapott arra, hogy egy délvidéki házba menjen. (†1909)

(Folytatjuk.)

Társulati hírek.

1. Rómából.

Július 16. — Nagy örömmel értesültünk, hogy az e napon tartott általános gyűlés de Jacobis Jusztin erényeinek hősiességéről teljes mértékben sikerült és az erről szóló dekrétumot a Szentséges Atya jelenlétében július 28-án olvasták föl. Ezen a gyönyörű aktuson a nagyontiszt. anya helyetteseként igentiszt. Decq nővér, a Társulat asszisztens-nővére volt jelen. Ajánljuk különösen mostanában Abesszinia e buzgó apostolának az ottani missiókat, melyeket annyira szeretett!

2. Törökországban.

A nagyontisztelendő anya ezt írta szorongatott leányainak, az egyházi ruhák viselését eltiltó törvény életbeléptetése előtt való napon.

„Azzal, hogy levetik szentruhájukat, életük legkínosabb áldozatát hozzák meg a jó Istennek. Mennyire szeretném önöket ettől az áldozattól megkímélni, akár életem árán is. De ebben a fájdalmas pillanatban is tekintsünk, nővéreim, isteni Példaképünkre. Érettünk, irántunk való szeretetből fosztotta meg magát az örök Ige istenségének ragyogó fényességétől, hogy magára vegye halandó porhüvelyünket. Emberré lett, hogy megmentse az embereket...”

Miután Isten kifürkészhetetlen tervei megvalósultak a törökországi nővéreken, a tartomány vizitátor-nője, Rousselon nővér, június 14-én így válaszol neki:

„Nagyontisztelendő Anyám, hogyan írhatnám le szegény törökországi leányainak meghatottságát és háláját drága levelének olvasására! A nagy áldozat előestéjén, az esti negyedórán olvastuk föl. Bizony, folytak a könnyek! De oly jól esett éreznünk, hogy anyánk szíve annyira együtt érez velünk. Ma reggeli sürgőnye is arról biztosított, hogy nem vagyunk „számkivetettek”. Ellenkezőleg, Szepőltelen Anyánk szűzies köpenye főd majd be és őriz meg bennünket mindenkor...”

A tegnapi nap rendkívül csöndes volt: nem volt iskolai előadás! Mindenki ruháját készítette. A nővérek versenyeztek annak egyszerűségében... A szentruhát csak a szentmise után

vetettük le és kissé reménykedünk, hogy otthon, házaink belsejében továbbra is megőrizhetjük. De most, e napokban még nagy óvatosságra van szükség s az okosság azt parancsolja, hogy elővigyázatosak legyünk...”

„Reggeli után — írja az egyik kórház szolgáló-nővére, — mindenki fölment a hálóba. Sok könnyhullatás között letette a szentruhát és kornettot, fehér köpenyt és kötényt vett föl, fehér fátyollal. A szentmisére újból felöltözködünk s reggeli után mindennap ugyanez az átalakulás megy majd végbe. Adja Isten, hogy ne történjék az csupán gépiesen!”

„Tanítványainkkal való első találkozásunk — írják az egyik iskolaházból, — mélyen megindító volt. Mintha csak összebeszéltek volna a gyermekek, könnytelt szemekkel csókolgatták tanító-nővérük kezét, hogy megköszönjék neki a nagy áldozatot, amit értük hozott...”

Szmirnából is azt írják a nővérek, hogy áldozatuk mindenkinél nagy rokonszenvet keltett. A hatóságok, az orvosok, még a törökök is, nagy tisztelettel s bizonyos részvétellel viseltek irántuk.

Budjából írja a szolgáló-nővér: „Beteljesedett! Az elmélkedésben, úgy hiszem, mindegyikünk egyesült Üdvözítőnk lelkületével, aki értünk emberi alakba öltözött... Mennyivel jobban megértjük most a keresztút X. állomását... Az Úr Jézus valószínűleg ránk is gondolt akkor.”

3. Missiók nővéreink.

Kedves nővéreink értesültek már arról, hogy ez év márciusában újabb áldozatot hozott kedves Központunk. Két kedves nővérünk: Farárik Apollonia nővér a kápolna tisztségéből és Odenwald Teréz nővér a porta tisztségéből indult útnak, hogy az egy évvel előbb oda utazott Kiss Ágnes Julia nővérünkkel együtt a madagaszkári missióknak szentelje életét. Nagyontisztelendő Vizitátor-nőnkhez intézett leveleiből alábbiakban adunk hírt róluk.

Maréchal Joffre, 1935 márc. 31.

A jó Isten segítségével kb. egy óra múlva kikötünk Port-Saidban. Marseille-ből való elindulásunk óta csaknem mindig

hullámos volt a tenger. Sok volt a megbetegedés. Mi is kivettük a részünket. A jó Isten segítségével egyébként jól vagyunk. Azonban Nagyonisztelendő Vizitátornőnk meg fogja érteni, mit jelent számunkra az az áldozat, hogy nélkülözünk kell a szentmisét és szentáldozást. Kárpótoljuk magunkat, ahogy csak tudjuk. Minden reggel 7-kor, pap nélkül kezdjük a szentmisét. Felváltva imádkozzuk. Mikor Úrfelmutatáshoz érünk, nem egyszer elsírjuk magunkat. Ugyanígy járunk az áldozásnál is.

És csodálatos, hogy bármennyire fájlaljuk is, hogy nincs közöttünk szentségileg a jó Jézus, mégis kedélyesek és vidámak vagyunk. Valahogyan úgy érezzük, hogy az Úr tud mindezekről. Ha szent Főlségének úgy tetszett, legyen áldott az ő szent neve!

A francia nyelvet illetőleg bizony, nehezen boldogulunk. Ők, a franciák, megértenek minket, de azt nehezen veszik tudomásul, hogy mi csak tanulunk s hadarnak rettenetesen. Csak akkor kapnak észbe, mikor felelet helyett mi csak állunk és szótlánul nézünk rájuk. Akkor aztán magyarulznak, szótagolnak és mindent megtesznek, hogy megértsük őket.

*

A tengerről légi postával „par avion“ küldik leveleiket:

— Felhasználjuk az alkalmat és megint „par avion“ küldjük levelünket. Ugye, nem tetszik szomorkodni, hogy így költségeskedünk, de behozzuk mi ezt más téren. Kedves társaink tettek is már megjegyzést, hogy ők övéiknek juttatják a légi postát, mi pedig mindig Nagyonisztelendő Vizitátornőnknek. Mi azonban úgy érezzük, hogy az első hely föltétlenül a természetfölöttieké s csak azután jöhet szóba a természetes.

Port-Saidban szintén kedves nővéreinknél kaptunk szállást. Itt mindenki olyan missió. Hamarosan előkerült sok minden a missiók javára. Még mosószappant is kaptunk. Éppen jókor, mert állandóan mosunk. Mit szólna k. Klára nővér, ha látná, micsoda kornett és kollé mosásokat rendezünk egyenesen a vízvezeték csap alatt! Ismáliából is kaptunk kegytárgyas csomagokat. Igazán, mennyi jóság és szeretet! És mindezt drága szenthivatásunknak köszönhetjük!

*

Már a Nagy Oceánon hajózunk, mely ez idő szerint elég békés. A hőséget leszámítva, elég jól vagyunk. Szentmisénk sajnos,

még húsvétkor sem lesz. Nem tudjuk, mikor végezhetjük majd el húsvéti gyónásunkat és áldozásunkat. Nagycsütörtökön okvetlenül ott leszünk lélekben, amikor a kedves Központiház boldog lakói húsvéti szentáldozásukat végzik. Ott leszünk a gyönyörű nagyheti szertartások alatt is! Nekünk be kell érünk azzal, hogy magunkat a kedves nővérek imáiba ajánljuk. Nem leszünk hálátlanok! Részünkről felajánljuk azt, amit éppen tudunk, ami szégyenségünktől telik.

Tananarivo, 1935 ápr. 24-én.

Bocsánatot kérünk multkori rendtelenségünkért. Érdekes jelenség, talán el sem tetszik hinni, hogy nem tudunk megbirkózni a tollal, annyira remegünk. Nem tudjuk, hogy a fáradtságtól, avagy a nagy hőségtől vagyunk-e ilyen gyöngék. A tegnapi utazásunk nagyon fárasztó volt.

Isten segítségével már Tananarivóban vagyunk. Vonaton tettük meg a nagy utat, mert mostanában hajó nem jár. Reggel 6-tól este 8-ig száguldunk, hegyen-völgyön át. Helyenkint szédítő szakadékok, szebbnél szebb vízesések. Néha majdnem ránkfolyt a víz, mert csaknem süroltunk a sziklaóriásokat. Gyönyörű őserdők, rengeteg alagút. A vonatnak folytonos himbálása, állandó kigyózása és szédületes száguldása annyira kifárasztott, hogy szinte betegek vagyunk.

Magunkkal csak a legszükségesebbeket hozhattuk, mert vonaton csak személypodgyaszt szállítanak. Csomagjainkat otthagytuk Tamatevóban a kedvesnővéreknél s Isten tudja, mikor kapjuk majd kézhez őket. Tamatevóba éppen húsvét vasárnapján érkezünk reggel 6 órakor. Már messziről láttuk a szépen kivilágított székesegyházat. Hétfőn kellett volna megérkeznünk s a Gondviselés úgy intézte, hogy legnagyobb szerencsénkre már vasárnap érkezünk. Így az ünnepek ünnepén szentmisénk és szentáldozásunk is volt.

Német nyelvtudásomnak úgyszólván semmi hasznát sem veszem. Egyáltalán nem hallani itt mást, mint franciát és malájt. Vagy egyik, vagy másik okvetlenül szükséges, ha az ember boldogulni akar. Persze, a kettő együttvéve nagy előny.

Holnap délben útnak indulunk autóval. Most már közeledik a várva-várt otthon. Be jó is lesz egyszer már megállapodni! De hogy mikor érjük ezt meg, azt persze, senki sem tudhatja. A közutak nagyon rosszak, országút csak a fővárosig van. Való-

színiúleg mi sem járunk jobban, mint annak idején nagyontiszt. vizitátornónk a kísérő nővérel. Hol őket vitte az autó, hol meg ők tolták az autót.

Nagyontisztelendő Vizitátornónk bizonyára értesült már arról, hogy milyen rosszul viseltem magam a tengeren (Teréz nővér). Majdnem Perboyre Lajos sorsára jutottam. Bizonyára az Úr végtelen irgalma óvott meg ettől. Több, mint 6 hétig orvosi kezelés alatt voltam. Nem tengeri betegség volt ez! Magas láz, nagyon erős fejfájás és hozzá még gyomorrontás is. Naponkint hat adag kinint kaptam, többféle tablettát, folyékony gyógyszert, gyógyvizet és egy hétnél tovább csak egy adag üres levest. Természetesen nagyon legyöngültem. Most már, hála Istennek, mindketten jól vagyunk s alig várjuk, hogy egyszer már dolgozhassunk és némileg megtérítsük a nagy költségeket.

Fort-Dauphin, 1935 május 11.

A jó Isten végtelen jóságából május 6-án délután 4-kor érkezünk Központunkba. Ha meg tetszik engedni, röviden leírjuk tragikus szárazföldi utunkat, mely bizony jóval hosszabbra nyúlt, mint gondoltuk. Teljes két hetet velt igénybe.

Távozásunkat Tananarivóból komikus epizód előzte meg. Még három-három darab fényképet követeltek tőlünk a hatóságok. Kettünkint állítottunk a fényképező lencse elé, mert így kevesebbe került a kép. Kettévágtuk. A fényképész sok huzavona után felszólított bennünket, hogy tegyük le kalapjainkat, mert akkor könnyebben megy a felvétel. Csak nagy nehezen nyugodott bele abba, hogy a nővérek állandóan viselik ezt a kalapot.

Az öt órai utat Sirábeig még vonaton tettük meg. Itt a Gondviselés leányainál kaptunk szállást. Két Máter és a főtiszt. urak részéről egy tiszt. testvér vártak ránk a pályaudvaron. A tiszt. testvér jól beszél németül. El tetszik képzelni örömünket, hogy végre tudtunk valakivel okosan is beszélni.

Sirábe a legszebb város a szigeten. Egészen európai módon épített, gyönyörű székesegyháza, szép terei, egyenes, betonozott, tiszta utcái Budapestre emlékeztetnek. Ant-Sirábéban is voltunk, ahol a Szentferencrendi Missiósnővérek vezetése alatt levő Aggokotthonát tekintettük meg. A kormány tartja fenn. Gyönyörű épületek, óriási kerttel és parkkal. Minden hófehér.

Két éjjelt és egy napot töltöttünk itt. Második reggel 4-kor már szentmisénk volt s 5 órakor indult az autónk.

Ó, az az autó! Még ma is megborzadunk, ha autó tülkölést hallunk. Alig haladtunk néhány kilométert, defektet kapott az autónk. Ismét indulhattunk volna, de a legközelebbi városkában soffőrünk egy javítóműhely udvarába hajtott be s órák-hosszat vesztegeltünk.

Rengeteg bámulónk akadt. Előre be voltunk jelentve egyik városban ebédre, majd ismét a másikban éjjeli szállásra. Előbbiből persze semmi sem lett a nagy késés miatt. Mikor már végre mehettünk volna, óriási felhőszakadás lepette meg bennünket. A tetőzet rossz ponyvája nem bírta a rengeteg vizet s míg nagykendőinkkel oldalt védekeztünk, felülről ömlött ránk az esővíz. Esernyővel próbálkoztunk, de ez csak azt védte, aki alája kerülni szerencsés volt; a többinek aztán annál bőségesebben folydogált a nyaka közé az ernyőről lecsurgó zuhatag.

Hogy néztünk ki, mire este hétkor ismét fedél alatt tudhatuk magunkat! Itt, mint már több ízben, ismét Szent József nővérei láttak vendégül.

Másnap, május 2-án, miután a kegyelmes püspök úrnál (jezsuita) tisztelegtünk, Isten oltalmában bizva, ismét folytattuk utunkat Betroka felé. 380 km. utat kellett volna megtennünk, hogy terv szerint este 7-re megérkezzünk.

Azonban, sajnos, nem így történt. Ember tervez, Isten végez! Alig 45-kmnyi út után, a Fandan hegység alján bekövetkezett, amire bizony, legkevésbé számítottunk. Ugyanis egy híd javítása miatt hihetetlenül veszedelmes kanyarodóval mellékútra kellett térnünk. Vezetőnk nem volt eléggé körültekintő s ráadásul a hirtelen fékezésre a fék felmondta a szolgálatot s emberünk nem volt többé ura a helyzetnek. Teljes erővel nekivágtunk a partnak. A jó Isten különös gondviselésének köszönhetjük, hogy a part itt agyagos volt, mert ha a nekivágódáskor autónk kemény ellenállásra talál, menthetetlenül belefordulunk a mögöttünk tártongó szakadékba. Akkor mind a heten a halál fiai vagyunk.

Borzalom, amit éreztünk, mikor a kocsis hirtelen helyzetváltását megpillantottuk. Hála Isten végtelen jóságának, komolyabb bajunk nem történt. Mi ketten erős lábszár ütést kaptunk, mely még ma is fájdalmas, de ennyi az egész. Betű szerint beteljesedett rajtunk: *Angyalainak parancsolt felőled... netalán kőbe üssed lábadat.*

Az egyik francia nővér, ki szintén velük utazott, így írja le az esetet az „Anyaház Visszhangjában“:

„Tananarivától kezdve még veszélyesebb lett az út. Az előző héten történt felhőszakadások több hidat felszakítottak s autónk kétszer is a patak vizén ment át. Nem teheltem mást, mint hogy lelkemet Istennek ajánljam. S még hozzá az ilyen utakhoz viszonyítva állandóan túlnagy sebességgel mentünk!

Hirtelen egy fehér táblát pillantunk meg ezzel a fölírással: *Veszélyes forduló!* Tényleg olyan út következik e forduló után, melynek egyik oldala meredek lejtő, a másik pedig szakadék. S most mi történt? És pedig sokkal gyorsabban, mint ahogy el lehet mondani!... Az autó a fordulónál lassított, majd ismét a szokott sebességre kapcsolt. A volánnak hirtelen fordulatára az autó velünk együtt a meredek lejtőn lezuhant legalább egy méternyire. Istennek hála, a lejtő ezen a helyen nem sziklás volt, hanem puha föld. Mégis mekkora megrázkódtatás! Csak akkor tértünk magunkhoz, amikor már kinn voltunk a kocsiból, mely mélyen beleragadt a sárba. Csodálatosképpen egyikünk sem sebesült meg, még csak zúzódásokat sem szenvedett. Minél jobban fontolgotom a dolgot, annál nagyobb csodának tulajdonítom ezt, hiszen valamennyien összezúzódhattunk volna!”

A madagaszkári nt. vizitátornő pedig hozzát teszi néhány nap múlva: „Bizonyára jó anyánk is velünk éneklé a *Magnificat*-ot hálából a Szepültelen Szűz különös oltalmáért. Akik ismerik ezt az utat, mind azt állítják, hogy kimondott csoda az, hogy növényeink épkezláb hazakerültek.”

Ez déli féltizenkettőkor történt s még este hatkor is ott ácsorogtunk az alaposan megrongált, csaknem hasznavehetetlenné vált autónk körül. A legközelebbi község jó messzire volt s még hozzá tiszta református. Mégis nem volt más hátra, mint gyalog nekivágni az útnak, ha nem akarjuk az éjszakát a szabad ég alatt tölteni.

Itt éjjelenként elég hűvös van, sőt mondhatni, hideg. Nappal azonban olyan tikkasztó a hőség, hogy az ember nem tud hóvá menekülni előle. Egy percig sem szabad a napon tartózkodni ernyő nélkül, mert lázt okoz. Különösen a reggeli órákban nagyon veszedelmes.

(Folytatjuk.)

Hitbuzgalmi lap. Megjelenik havonta, júl. - aug. kivételével. A kiadásért felel: Proiszl Angela tart. főn. Felelős szerkesztő: Áronffy Ferenc tart. ig. Nyomatott az „Irgalmasnővérek Házinyomdájában, Budapest. Felelős vezető: Laiszky Jenő”

A Szeretethölgyek második nemzetközi kongresszusa Budapesten, 1935 május 21-26-ig.

Ámbár Központi Lapunk és a kedves Szent Vince-lap részletesen beszámoltak e kongresszus munkájáról, most mégis igen szívesen elolvassuk, ugyebár, amit róla főtisztelendő generálisatyánk írt az „Anyaház Visszhangjának” júliusi számában.

A *Szeretethölgyek nemzetközi Kongresszusa* / Bizonyára széleskörű kifejlődése ez annak az alázatos kis châtillon-i kezdetnek! Szent Vince maga sem gondolta volna. De vajjon azt állíthatnók-e, hogy az akkor elvetett kis mustármag növekedése és fejlődése közben letért arról az útvonalról, amelybe buzgó és gondos kertésze vetette? Azt hiszem, senki sem mondhatja ezt. Hiszen a missióspapok mindenkorai főnöke tényleg össze-összehívta bizonyos körülmények között Páris különböző Szeretetege-születeinek hölgyeit, hogy tanácskozzék velük a meglevő művekről és azokról is, melyeket a Gondviselés rájuk készült bízni.

Mi természetesebb tehát, mint hogy az utazási lehetőségek fokozottabb könnyebbségével eleinte ugyan csak egy és ugyanazon nemzet egyesületeit hívták egybe nézeteik kicserélésére, ettől azonban már csak egy lépés volt addig a tényig, hogy a különböző országok egyesületei időnkint együttes tanácskozásokat folytassanak. S ezt a lépést 1930-ban tette meg a párisi első nemzetközi kongresszus megtartása alkalmával. Ezen a kongresszuson elhatározták, hogy hasonló nemzetközi gyűléseket öt évenként